

ОПИС
перспективного педагогічного досвіду роботи
Бродової Інни Миколаївни
з проблеми
«Національно-патріотичне виховання учнів з порушеннями
інтелектуального розвитку на уроках української мови та літератури»

ВСТУП

Загальні засади. Досвід роботи Бродової Інни Миколаївни вивчено і узагальнено відповідно до Положення про виявлення, вивчення, узагальнення та поширення перспективного педагогічного досвіду в освітніх закладах Кіровоградської області, схваленого науково-методичною радою КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського» 19.12.2020 р. (протокол № 4).

Відповідальна особа за вивчення і узагальнення перспективного педагогічного досвіду Бродової І.М. – Павлюх В.В., старший викладач кафедри педагогіки, психології і корекційної освіти КЗ «КОППО імені Василя Сухомлинського».

Термін вивчення та узагальнення досвіду: 2018 – 2020 роки.

Актуальність досвіду. Відродження України неможливе без пробудження національної свідомості українського народу. Виховання у молодого покоління почуття патріотизму, відданості справі зміцнення державності, активної громадянської позиції нині визнані проблемами загальнодержавного масштабу. Тому нині, як ніколи, потрібні нові підходи і нові шляхи до виховання патріотизму як почуття і як базової якості особистості, зокрема це стосується і учнів з порушеннями інтелектуального розвитку.

«Національно-патріотичне виховання дітей та молоді – це комплексна системна і цілеспрямована діяльність органів державної влади, громадських організацій, сім'ї, освітніх закладів, інших соціальних інститутів щодо формування у молодого покоління високої патріотичної свідомості, почуття вірності, любові до Батьківщини, турботи про благо свого народу, готовності до виконання громадянського і конституційного обов'язку із захисту національних інтересів, цілісності, незалежності України, сприяння становленню її як правової, демократичної, соціальної держави. Найважливішим пріоритетом національно-патріотичного виховання є формування ціннісного ставлення особистості до українського народу, Батьківщини, держави, нації.» - сказано в Концепції національно-патріотичного виховання.

Досвід роботи І.М. Бродової відповідає сучасним освітнім тенденціям, зокрема концепції національно-патріотичного виховання учнів та молоді, Концепції «Нова українська школа», має спрямованість на вдосконалення освітнього процесу в закладі спеціальної освіти та значною мірою – освітнього процесу й процесу виховної роботи з дітьми з порушеннями інтелектуального розвитку.

Мета узагальнення досвіду: здійснити аналіз системи роботи вчителя-дефектолога у напрямку національно-патріотичного виховання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку, яку запроваджує Бродова І.М.; систематизувати форми і методи роботи у напрямку національно-патріотичного виховання на уроках української мови та літератури і в позаурочний час;

сприяти популяризації форм і методів формування мовної та полікультурної компетентності в учнів з особливими потребами.

Творча новизна досвіду полягає в інтеграції нових форм, методів формування національної свідомості учнів з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах спеціального закладу освіти на засадах особистісного-орієнтованого підходу до учнів; у впровадженні вчителем-дефектологом елементів сучасних освітніх та виховних технологій; створенні сприятливого освітнього середовища в умовах розвитку життєвої компетентності учнів з порушеннями інтелектуального розвитку.

Провідні ідеї досвіду: створення системного підходу до оновлення змісту загальної середньої освіти через впровадження ідей національно-патріотичного виховання з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей розвитку учнів спеціального закладу освіти, застосуванням сучасних інноваційних технологій, запровадження інтегрованого підходу в системі національно-патріотичного виховання на уроках української мови та літератури та в позаурочний час.

Раціональність досвіду. Інноваційні підходи до організації процесу виховання в закладах професійно-технічної освіти – необхідна умова забезпечення якісного навчання учнів. Ідеї популяризації моральних цінностей та здорового способу життя мають допомогти набуті життєвої компетентності, сприяти гуманізації взаєностосунків учнів в закладі освіти та вдома.

За темою і змістом досвід носить *комплексний характер*, оскільки передбачає конструктивні поєднання, інтеграцію елементів сучасних педагогічних технологій та методик, спрямованих формування національної свідомості учнів з порушеннями інтелектуального розвитку.

За характером діяльності досвід є *раціоналізаторським*.

Стабільність досвіду полягає у застосуванні інтегрованого підходу до національно-патріотичного виховання на уроках української мови та в позаурочний час; проявляється у формуванні національної свідомості учнів з

порушеннями інтелектуального розвитку, розвитку мовної та полікультурної компетентності учнів в аспекті реалізації концепції нової української школи та концепції національно-патріотичного виховання; вихованню патріотизму та активної життєвої позиції у суспільстві.

Результативність досвіду. Оптимальна організація системи національно-патріотичного виховання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку є запорукою успішного розвитку життєвої компетентності, вдосконалення освітнього процесу в спеціальному закладі. Необхідність впровадження системи інтегрованого підходу до національно-патріотичного виховання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку в спеціальному закладі освіти підтверджується відповідними діагностичними матеріалами – результатами діагностування учнів та повторною діагностикою після проведеної роботи.

Діагностичною роботою було охоплено 46 учнів спеціального закладу освіти. Навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку має певні особливості, що пов'язані з розвитком когнітивних процесів: засвоєння термінології, сприйняття інформації, усвідомлення та відтворення інформації, варіативність практичного застосування засвоєної інформації та ін.

У процесі вивчення досвіду було проведено порівняльне дослідження когнітивної сфери учнів з порушенням інтелектуального розвитку різного віку, що показало позитивну динаміку застосованих форм і методів навчання на уроках української мови і літератури та в позакласній діяльності.

Проведене дослідження показало, що:

- у 12% учнів покращились показники усвідомлення понять та термінів, зокрема, що стосуються символіки та традицій українського народу);
- у 14 % відмічається збагачення словникового запасу;
- у 43% учнів покращився показник усвідомлення інформації щодо усвідомлення власної особистості як часточки українського народу;
- у 24% учнів покращився показник відтворення інформації, також і щодо справжніх патріотів України;

- 13% продемонстрували практичне застосування в різних варіативних ситуаціях (підготовці листівок для захисників України, реалізації національно-патріотичних проектів тощо) .

Впровадження системи національно-патріотичного виховання на уроках української мови та в позаурочний час сприяє інтеграції знань про навколишній світ та процеси, що в ньому відбуваються; формуванню ключових компетентностей (мовної та полікультурної), як наслідок – формуванню життєвої компетентності, що є запорукою успішної інтеграції в соціум дітей з порушеннями інтелектуального розвитку.

Можливість застосування досвіду підтверджується у практиці роботи вчителів-дефектологів та педагогів, що працюють з учнями з особливими освітніми потребами.